

«Marginalije» o Kocbeku

Zadnje čase opažamo, da je »Katoliški Glas« začel gojiti na svojem vrtu posebno botačno zvrst, ki bi jo lahko imenovali »marginalije«. To so dolgovezni, neskončni članki v več nadaljevanjih, ki malo ali nič ne povedo, prava »verborrhea« (po domače »besedna driska« in naj nam odpustijo nekrščanski spodrslijaj), polni čudnih protislovij, pisani zdaj v slogu hlinjene prijaznosti — karikatura krščanskega duha sedanjega koncila —, pa zopet v svojem prirojenem slogu zbadljive ihte. (Glej n. pr. Marginalije o Slovenskem Pasijonu).

Sistem ni slab. Takim člankom je težko odgovarjati, saj ostane človek brez sape, ko »marginalije« prebere, kaj še, da bi se jih lotil analizirati ali nanje celo odgovarjati.

Predmet »marginalij« je zdaj postal naš pisatelj Edvard Kocbek. V dveh ali treh megljenih člankih nam K. G. pove jasno le to, da prizna, da je Kocbek kristjan. V ostalem nam ga prikazuje kot nekakega odpadnika od katoliške Cerkve, vendar se list dokončno ne izreče — in prav to si od Glasa pričakujemo — ali je Kocbek juridično še katoličan ali ne.

Ako ni, naj nam to nedvoumno pove in dokaže. V tem primeru naj se do Kocbeka in do njegovih pristašev vzpostavi tisti bratski dialog, ki ga danes Cerkev priporoča v odnosih do nekatoliških kristjanov, katerim pravi »naši predragi ločeni bratje«. Besedo »heretik« je Cerkev črtala še celo iz svojih bogoslužnih knjig.

Nadalje bi bilo treba na novo pregledati statistike o številu katoličanov na Slovenskem in v zamejstvu, kajti v tem primeru je postala »nekatoliška« polovica slovenske duhovščine, da o laikih niti ne govorimo.

Ako pa je Kocbek, kljub vsemu, še katoličan, pomeni da ga uradna Cerkev še ni izobčila in da so njegovi nauki, tudi če drzni in tvegani, še vedno v okviru katoličanstva. V tem primeru nas »izobčenja« Katoliškega Glasa prav nič ne zanimajo, saj dobro vemo, da se list rad postavlja za nezmotljivega operetnega papeža, ki izreka nepreklicne sodbe nad živimi in mrtvimi. To pomeni, da Kocbeka lahko prištevamo k tistim naprednim francoskim katolikom (Teilhard de Chardin, Danielou in celo Maritain), ki sicer ne uživajo simpatije Svetega Oficija (kardinal Ottaviani), jim pa vendar ne manjka pristašev med mnogimi katoliškimi škofi in celo kardinali. Po našem skromnem mnenju spada Kocbek prav v to število katoličanov in smo nanj lahko ponosni. Tudi oni, kakor Kocbek, imajo svoje poglede na špansko revolucijo (in na Francov režim), tudi oni vidijo v komunizmu sicer zmoto, ki pa utegne biti v načrtih božje Previdnosti koristna za obnovo tistega krščanstva, ki je, v pomenu dejanskega vedenja večine kristjanov, resnič-

(Nadaljevanje na 2. strani)

VEDNO HUJE V VIETNAMU

Ameriški zunanji minister Rusk je v sredo napovedal, da bo prišlo do hudih bitk med ameriški silami in gverilci v Južnem Vietnamu. Ameriške sile, ki znašajo zdaj v Južnem Vietnamu 53.000 mož, ne bodo čakale na udarce nasprotnika, ampak bodo tudi »zunaj branile glavna ameriška oporišča«, je pristavil Rusk. Dejal je tudi, da so imeli dosedanji letalski napadi na Severni Vietnam zelo velik učinek.

Rusk je tudi izključil možnost, da bi Združene države umaknile svoje sile iz Južnega Vietnama. »Naši vojaki so v Južnovzhodni Aziji zato, ker je Severni Vietnam poslal na desetisoče izvežbanih mož in na tisoče ton orožja v Južni Vietnam, da bi ga osvojil,« je dejal.

Po računih washingtonske vlade je poslal Hanoi v Južni Vietnam doslej že 39.000 častnikov, vojakov, tehnikov in političnih agitatorjev, da bi zrušili oblast saigonske vlade.

VEDNO HUJSI BOJI

Ameriški zunanji minister Rusk pa je v svojih izjavah tudi naglasil, da so Združene države vedno pripravljene na pogajanja brez pogojev. Rekel je, da bi bilo mogoče že v 24 urah doseči mir, če bi Hanoi in Peking naznanila, da »sta pripravljena pustiti Južnovietnamce na miru«. Seveda pa tega najbrž ne pričakuje od vlad v teh dveh komunističnih prestolnicah, zato je opozoril svet, kaj si lahko v bližnji prihodnosti obeta od dogajanja v Vietnamu.

Tisto pa se je dejansko že začelo. Že v sredo je prišlo v Južnem Vietnamu do velikih bitk, »na pobudo gverilcev«, pravijo ameriška poročila. Okrog 80 kilometrov od Saigona so napadli komunistični gverilci neko taborišče za vaje vladnih vojakov in ubili kar 114 mož vladne vojske. Okrepitve, ki jih je pozneje poslalo na tisti kraj poveljstvo vladne vojske, niso mogle več dohiteti gverilcev. Pri nekem drugem napadu gverilcev približno 150 kilometrov od Saigona so imele vladne sile 60 mrtvih, 95 ranjenih in 18 pogrešanih. Gverilci so imeli v boju samo 15 mrtvih, pač pa so jih okrog 150 pobili s helikopterjev, ki so prileteli na pomoč vladnim četam.

Da Američani nikakor ne mislijo na umik iz Južnega Vietnama, dokazuje tudi dejstvo, da se je v sredo izkrcalo 2500 mož ameriških tehničnih oddelkov v nekem zalivu okrog 300 kilometrov severnovzhodno od Saigona, da bodo tam zgradili pristan, letališče in vojaško taborišče za ameriške sile. To bo že šesto veliko ameriško oporišče v Južnem Vietnamu.

BREZ PRAVE DEMOKRACIJE

V Saigonu pa je spet prišlo do vladne krize. Ministrski predsednik se je začel pogajati z opozicijo, pri čemer se poslužuje »posredovanja« vojaških osebnosti. Zdi se

pa, da so se te same vključile v »razgovore«. Dejstvo je, da je vse nesreče v Južnem Vietnamu krivo prav to, da ima nenaravno ogromna vojska za tako sorazmerno majhno deželo mnogo preveč političnega vpliva in da ona »dela politiko«, kakor se pač zazdi raznim skupinam generalov. Kdo je že kdaj slišal o kakšni demokratični stranki v Južnem Vietnamu? Morda obstojajo, toda tega ni opaziti in o tem tudi nihče ne poroča.

Tako »kuhajo« politične odločitve, kakor v vseh državah, kjer ni razvitih in močnih demokratičnih strank, samo v okrilju vojske, raznih verskih skupnosti, ki so slab surogat za stranke in vodijo samo do fanatičnih izbruhov, in v majhnih skupinah, ali bolje rečeno prijateljskih družbah raznih oportunističnih intelektualcev. Južni Vietnam je tipičen primer za to. In prav zato so primorani iskati tam rešitve z orožjem namesto s politiko. Vprašanje je, če se v Južnem Vietnamu sploh še kdo trudi, da bi pomagal demokraciji na noge. Mnogo enostavneje je intrigrirati izza kulis Američani ki nosijo glavni del krivde za te razmere, ker niso znali spodbuditi demokratičnih alternativ in so rajši stavili na generale, morajo zdaj tudi nositi posledice in prevzemati počasi glavno breme vojne na svoja ramena.

REŠITI SVETOVNI MIR!

Toda tudi ostali demokratični svet pri tem ni meprizadet, čeprav brez svoje krivde, ker se lahko v Južnem Vietnamu skoti velika in celo nova svetovna vojna. Politična organizacija gverilcev že grozi, da bo »zaprosila za pomoč severnovietnamske in severnokitajske prostovoljce, če bodo ameriške čete sodelovale v ofenzivnih akcijah južnovietnamskih čet«. Ker se bo to po Ruskovih in Johnsonovih izjavah skoro gotovo zgodilo, najbrž ne bo treba dolgo čakati na to, da se bo vojna v Vietnamu začela širiti na vse strani kot stepni požar.

To lahko preprečijo samo Združene države s pametnejšo in pomirljivo politiko in Sovjetska zveza s tem, da da Kitajcem in Hanoju jasno vedeti, da ni pripravljena do zadnjih posledic podpirati njihovega ideološkega fanatizma in osvajalnih namer, tudi če se s tem dokončno zameri Mao Tse Tungu in njegovim. Svetovni mir je tega vreden.

TRAGEDIJA „LUISE“

V perzijskem pristanu Bandar Mashour je v soboto zgorela italijanska petrolejska ladja »Luise«. Pri nesreči je našlo smrt 30 mornarjev, ki so bili povečini doma iz Sicilije in iz Apulije, a tudi neki strojni častnik z Tržiča. Ubita sta bila tudi dva Perzijca. Rešilo se je 12 mornarjev.

Sumijo, da je povzročila nesrečo sabotaja.

RADIO TRST A

♦ NEDELJA, 13. junija, 1965, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.30 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valju; 11.00 Veseli motivi v slovenski pesmi; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Sebični velikan«. Pravljičja, napisal Oscar Wilde, prevedel Janko Goliaš; 12.00 Nabožne pesmi; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... Odmevi tedna v naši deželi. Urednika Mitja Volčič in Dušan Černe; 15.00 Pojeta: Cocki Mazzetti in Fred Bongusto; 15.30 »Vojna tajna«. Radijska komedija, napisal Boris Grabnar. Igrajo člani Slovenskega gledališča v Trstu, režira Jožko Lukeš; 18.30 Kino, včeraj in danes — pripravil Sergij Vesel; 20.30 Iz slovenske folklorne: Niko Kuret; »Pratika za drugo polovico junija«; 21.00 Vabilo na ples.

♦ PONEDELJEK, 14. junija 1965, ob: 11.45 Italijanski akvarel; 12.15 Niko Kuret: »Pratika za drugo polovico junija«; 17.20 Širimo obzorja: »Nekdanje tržaške soline«. Napisala Desa Kraševc; 18.00 Ne vse, toda o vsem — radijska poljudna enciklopedija; 18.30 Koncertisti naše dežele; 18.55 Ansambel »Veseli Planšarji«; 19.15 Plošče za vas: 35. quiz oddaja; 21.00 Gaetano Donizetti: »La favorita«, opera v štirih dejanjih.

♦ TOREK, 15. junija 1965, ob: 11.45 Glasbeno potovanje po Evropi; 12.15 Pomenek s poslušavkami; 17.20 Italijanščina po radiu: Spopolnjalni tečaj; 19.15 Dante Alighieri: »Prevodi Cirila Zlobca« — pripravil Alojz Rebula; 20.35 Kulturni odmevi — dejstva in ljudje v deželi; 22.00 Slovenske novelle 20. stoletja: Janez Jalen: »Zlati cvet«; 22.50 Komorna glasba v začetku dvajsetega stoletja.

♦ SREDA, 16. junija 1965, ob: 11.45 Rimski motivi; 12.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca (2) »Doktor Zmešnjavec in oče Cristoforo«, prevedel Andrej Budal, za radio priredil Martin Jevnikar. Izvajajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu, oddajo vodi Jože Peterlin; 13.30 Prijetna srečanja, izbor motivov in izvajavcev 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.30 Iz programske glasbe; 19.15 Higiena in zdravje, pripravil dr. Rafko Dolhar; 21.00 Simfonični koncert. V odmoru (približno ob 21.30) Knjižne novosti: Gojmir Demšar: »Jacobus Gallus Carniolus«, knjiga Dragotina Cvetka.

♦ CETRTEK, 17. junija 1965, ob: 8.30 Zborovske skladbe; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 9.50 Praznična matineja; 11.15 »Legenda o svetem Lenartu«. Napisal Dante Cannarella, prevedla Jadviga Komac; 12.15 Brali smo za vas; 15.20 Gioacchino Rossini: »Gospod Bruschino«, komična opera v enem dejanju; 16.35 Iz albuma lahke glasbe, pripravila Susy Rim; 18.30 Glasbena oddaja za mladino, pripravil Dušan Jakomin; 19.15 Radijska univerza: Guido Fassò: »Naravno pravo v srednjem veku«; 21.00 »Tragedija človeka«, dramska pesnitev, napisal Imre Madách, prevedla Vilko Novak in Tine Debeljak. Igrajo člani Radijskega odra, režira Jože Peterlin; 23.00 Glasbeni avtorji Furlanije-Juljske krajine.

♦ PETEK, 18. junija, ob: 11.45 Novi pevci; 12.15 Pomenek s poslušavkami; Ne vse, toda o vsem; 18.30 Slovenski solisti; 19.15 Italija in južni Slovani v letih 1848-1918: Miloš Vauhnik: »Italija in slovenski narodi v Avstriji proglasijo aprila 1918 skupnost namer in interesov«; 20.35 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe. V odmoru (približno ob 21.30): Misli in nazori, pripravil Franc Jeza.

♦ SOBOTA, 19. junija 1965, ob: 11.45 Ameriški odmevi; 12.15 Kulturni odmevi; 15.00 »Volan«. Oddaja za avtomobiliste; 16.00 Zgodbe prve svetovne vojne: Ardeno Soffici: »Letalski napadi«; 17.00 Pevski zbori Furlanije-Juljske krajine; 17.20 II. Vatikanski koncil. Poročila in komentarji; 17.30 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. Pripravila Krasulja Simoniti; 19.15 Družinski obzornik. Urednik: Ivan Theuerschuh; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Zbor iz St. Mavra, vodi Gabrijel Devetak; 21.00 Alessandro Manzoni: Zaročenca (3): »Don Rodrigo«, prevedel Andrej Budal, za radio priredil Martin Jevnikar. Izvajajo dijaki slovenskih višjih srednjih šol v Trstu; 21.45 Vabilo na ples; 22.40 Jean Luis Martinet: Orfej, simfonična pesnitev v treh dejanjih.

Izdajatelj: »Novi list« d. o. z. • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Marokanci se upirajo zaradi revščine

V Maroku že dalje časa vre. Zadnje dni je kralj Hasan »rešil« politično krizo s tem, da je proglasil v državi izjemno stanje in sam prevzel vso oblast, kar pomeni, da je ukinil ustavo in parlament. Imenoval je tudi novo vlado, ker je prejšnja odstopila po oklicu izjemnega stanja. V novo vlado je imenoval 15 do 20 odstopivših ministrov ter nekatere neodvisne osebnosti. Prejšnja vlada je bila na oblasti od avgusta lanskega leta. Kralj je izjavil, da je proglasil obsedno stanje zato, ker so

maroške stranke zavrnilo njegove predloge za politični program široke koalicije, kar naj bi po kraljevih željah pomirilo nasprotstva v državi.

Opazovalci pa menijo, da tudi kraljeva diktatura ne bo ničesar »rešila«. Neugodje med maroškim ljudstvom izvira iz hotenja po večji politični svobodi, po napredku, po socialni pravičnosti in po večjih možnostih dela in zaslužka. Maroko je ena izmed tistih arabskih dežel, ki se zelo počasi gibljejo na poti gospodarskega in socialnega napredka, kar nujno vodi tudi do političnih kriz in nemirov, s katerimi si daje duška ljudska nevolja. Kot znano, je prišlo šele pred kratkim v Maroku do hudih demonstracij, ki so jih zadržali z največjo brezobzirnostjo. Precej demonstrantov je bilo ubitih ali obsojenih na smrt.

McDIVITT IN WHITE STA SE SREČNO VRNILA

Ameriška astronauta McDivitt in White sta se srečno vrnila s svojega vesoljskega poleta, ki je trajal 4 dni. V ponedeljek zvečer ob 18.13 sta pristala s kabino na Oceanu, južno od Bahamskega otočja. Ob 19.10 sta bila že na letalonosilki »Wasp«.

Američani, ki so s tem poletom v bistvu dohiteli Sovjete v pogledu vesoljskih preizkusov, bodo zdaj s pospešenim tempom izvajali svoj program za izkrcanje na Luni. Upajo, da se bo to zgodilo do leta 1970.

Strašna nesreča v Kaknju

Včeraj je bil proglašen po vsej Jugoslaviji žalni dan zaradi strahovite nesreče, ki se je pripetila v premogovniku Kakanj v Bosni. V rudniških rovih so ekspodirali podzemeljski plini in so zadržali 125 rudarjev, 28 jih je pa težko ranjenih. Dokončno pa še ni ugotovljeno, koliko je vseh smrtnih žrtev.

Velika nesreča je izzvala sožalje po vsem svetu. Sočustvovanje je izrazil v imenu italijanske vlade tudi ministrski predsednik Moro.

SEMINAR O VEČNARODNOSTNIH SKUPNOSTIH

8. t. m. se je začel v festivalni dvorani v Ljubljani 14-dnevni mednarodni seminar o človeških pravicah v večnarodnih državah. To je prvi tak seminar, ki se ga udeležujejo predstavniki z vsega sveta. Udeleženih je 22 držav.

Nedeljske volitve v Italiji

V nedeljo bo volilo v Italiji 1.123.055 volivcev. Izvolili bodo nov deželni svet na Sardiniji in pokrajinska sveta na Goriškem in v Rovigu. Isti dan bodo volili občinske svete v 211 občinah. Med temi je 44 občin z nad pet tisoč prebivavci. Novi sardinski deželni svet bo volilo 847.455 volivcev, pokrajinska sveta v Gorici in Rovigu pa skupno 275.600 volivcev.

V goriški pokrajini bodo volili pokrajinski svet in občinske svete v naslednjih občinah z nad 5.000 prebivavcev, v katerih bo veljal čisti proporcni sistem: Gorica, Krmin, Gradiška, Gradež, Tržič, San Canzian ob Soči in Ronke.

TEDENSKI KOLEDARČEK

13. junija, nedelja: Anton, Zvonko
14. junija, ponedeljek: Metod, Vasja
15. junija, torek: Vid, Vida
16. junija, sredo: Jošt, Beno
17. junija, četrtek: Telovo, Gorazd
18. junija, petek: Bogdan, Fortunat
19. junija, sobota: Julijana, Lija

BERZANTI O OBISKU V SLOVENIJI

Na seji deželne zbornice pretekli torek je njen predsednik takoj v začetku izrekel sožalje naše dežele zaradi tragične nesreče v jugoslovanskem rudniku Kakanj in zaradi požara na italijanski petrolejski ladji »Luisa«.

Nato je zbornica obravnavala razna vprašanja in interpelacije posancev. Predsednik deželne vlade Berzanti je odgovoril na vprašanje skupine misovskih poslancev glede obiska predstavnikov deželne vlade v Sloveniji. Rekel je, da je deželna vlada s svojim obiskom v Sloveniji vrnila obisk predstavnikov slovenske vlade v Gorici in Vidmu. Ti so med svojim obiskom v Gorici povabili odposlanstvo deželne vlade na obisk v Ljubljano in v nekatere druge kraje. Tako so predsednik deželne vlade in nekateri deželni odborniki 21. in 22. maja obiskali slovensko prestolnico, kjer je imela delegacija Furlanije-Juljske krajine razgovore s predsednikom in člani slovenske vlade.

Berzanti je poudaril, da je bil obisk pripravljen skladno s italijanskim diplomatskim predstavništvom v Jugoslaviji in s sodelovanjem italijanskih generalnih konzulov v Zagrebu in Kopru. Naglasil je tudi, da je pomenil ta obisk srečanje politično-upravnih osebnosti, ki so odgovorne za obmejne področje obeh držav. To srečanje je bilo pogoj za začetek reševanja kulturnih in gospodarskih vprašanj, ki zanimajo obe deželi.

»MARGINALIJE« O KOCBEKU

(Nadaljevanje s 1. strani)

no »korumpirano, gnilo in oddaljeno od prvotne čistosti«. Ali se niso tako izrazili tudi nekateri koncilski očetje?

Kako naj zamerimo Kocbeku, da je »ante litteram« sprejel za svoje to, kar je Janez XXIII. povedal dvajset let pozneje v okrožnici »Pacem in terris«, ko pravi: »Treba je tudi upoštevati da ni možno istovetiti zgrešenih filozofskih nauk o naravi, izvoru in cilju vesolja in človeka z raznimi političnimi gibanji, čeprav izvirajo iz teh zgrešenih nauk. Nauki se res ne spreminjajo, toda omenjena gibanja se zgodovinsko razvijajo in se prilagajajo nastajajočim spremembam. Stik s takšnimi gibanji včeraj ni bil primeren in ploden, danes pa je, ali jutri lahko postane...«

Mi — Ric

Za svobodno odločitev dominikanskega naroda

Predstavniki Organizacije ameriških držav v Santo Domingu nadaljujejo s poskusi za ustanovitev začasne vlade, ki naj bi čimprej omogočila svobodne volitve za novo zakonito vlado in parlament Dominikanske republike.

Medtem je ameriški senat soglasno odobril popravek k zakonskemu osnutku za pomoč tujini. Po tem popravku bodo lahko dali 25 do 55 milijonov, ki so določeni za vojaško pomoč latinski Ameriki, vse-amerišskemu vojaškemu zboru pod nadzorstvom Organizacije ameriških držav v Dominikanski republiki.

Avstrijski podkancler, socialist Pittermann, je dal na Dunaju izjavo v imenu socialistične internacionale, kateri predseduje. Izrazil je zaskrbljenost zaradi položaja v Dominikanski republiki in dejal, da

Slabo vreme po vsej Evropi

Meteorologi označujejo sedanjo dolgotrajno slabo vreme za zelo nenavaden vremenski pojav. Deževje in mraz v času, ko bi se morali že potiti od vročine in ko bi moralo na morskimi peščeninah že mrgeti od zagorelih in opečenih teles, sta posledica izjemno močnih struj mrzlega zraka, ki se neprenehno vlečejo z Groenlandije proti Evropi. Hladno vreme in deževje bo trajalo po presoji vremenoslovcev do polovice junija, v drugi polovici pa se bo vreme »ublažilo«. Pravega lepega vremena pa le ne upajo napovedati. Mor-da pa bo le zmagalo sonce. Za zdaj še ne pride do besede za gostimi plastimi oblakov, ki se vlečejo pri nas čisto nizko nad zalivom in kopnim, iz njih pa lije, lije...

V Švici in na Bavarskem je te dni močno snežilo v višinah nad 1600 metrov. V mnogih visokoležečih krajih leži 10 cm debela snežna odeja. Snežilo je tudi v osrednji Španiji. V Južni Španiji je skoraj uničena žitna letina, prav tako pa so utrpeli hudo škodo tudi vinogradi in oljčni nasadi. Letina je hudo trpela tudi pri nas in še marsikje. Iz Benetk je zaradi hladu in povodnji pobegnilo drugam 3000 nemških turistov.

Da pa je sedanji »poletni« mraz sicer izreden, a splošen pojav, se je pokazalo tudi v tem, da so sovjetski meteorologi namerili v oporišču »Mirny« na področju južnega zemeljskega magnetnega tečaja v Antarktiki kar 82,4 stopinje pod ničlo, kar je najnižja temperatura, kar so jo kdaj zabeležili v juniju kjer koli na svetu.

»NERGAŠKI« SKOF

V Lisboni je okrog sto pisateljev, pesnikov in gledaliških avtorjev podpisalo protestno brzojavko zaradi aretacije treh pisateljev, ki so krivi le tega, da so podelili neko literarno nagrado pisatelju iz Angole, ki je v ječi zaradi »teroristične« dejavnosti.

V brzojavki zahtevajo portugalski pisatelji oprostitev treh zaprtih tovarišev.

V Beiri, glavnem mestu portugalske kolonije Mozambik, pa so oblasti prepovedale za 10 dni dnevnik »Diário de Mozambique«, ki ga izdaja tamkajšnji škof, ker je škof sam v nekem članku kritiziral prosvetno politiko v Mozambiku in potožil nad velikim številom analfabetov.

lahko le bivši predsednik Juan Bosch reši vprašanja, katera je pustila za seboj Trujilova diktatura. Pittermann je v izjavi tudi poudaril pravico dominikanskega naroda, da uveljavi svojo voljo pri izbiri novega državnega poglavarja. Pozval je vse države, naj dopustijo, da Organizacija ameriških držav nadaljuje svoje prizadevanje, da pride do take pravilne rešitve dominikanske krize.

DRUŽINSKI DOHODKI V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

Po podatkih ameriškega urada za štetje prebivavstva je bilo lani v Združenih državah približno 474.000 družin, katerim se je posrečilo, da so dvignile svoj letni dohodek nad 3 tisoč dolarjev, to je 1.870.000 lir, kar se smatra za eksistenčni minimum. Vse družine, ki zaslužijo manj, so obsojene na črno revščino. 1.400.000 družin pa je prvič doseglo letne dohodke nad 10 tisoč dolarjev (šest milijonov lir).

Povprečni letni dohodki ameriške družine so znašali lani 6.569 dolarjev. Bili so za pet odstotkov višji kakor leta 1963 in za 57% višji kakor pred desetimi leti. Vendar je zvišanje cen zmanjšalo kupno moč denarja v istem razdobju za 4%.

Podatki tudi navajajo, da je znašal povprečni letni dohodek črnskih družin 5.184 dolarjev, a 37% vseh črnskih družin ima manjše dohodke od omenjenega eksistenčnega minimuma 3.000 dolarjev.

Črna internacionala

Pod nazivom »črna internacionala« se skrivajo novonacistične stranke, ki so se v zadnjih desetih letih organizirale po raznih državah in so se združile v mednarodno zvezo.

Zaenkrat so še maloštevilne, toda svojo mrežo predejo stanovitno in z določenim ciljem. Njihov namen je ustanoviti svetovno organizacijo. Njihov vzor je Hitlerjev nacizem. Zato se tudi imenujejo novonacistične in ne novofašistične. Svojega vzornika posnemajo tudi v vseh zunanjih znakih: nekoliko spremenjen kljukasti križ, pozdrav z dvignjeno roko, barvaste srajce, škornji in podobno. Skupni glavni namen vseh teh organizacij po raznih deželah je češčenje rase antisemitizem in nasilje. Vsaka organizacija ima še svoje posebne cilje, ki so celo v protislovju med seboj, kar pa novih posnemovavcev nemškega tirana nič ne moti.

Novonacizem je plevel, in je zrastel iz možgan mladega rodu, nezadovoljnega z dozdevno negibljivostjo sedanjih skrajnih desničarskih voditeljev. Zdi se jim premalo borbeni in odločni. Črna internacionala je ustanovil pred 14 leti v Malmöju na Švedskem neki Švicar, Gaston Aman-druz. Ima svoj osrednji odbor in letne občene zборе. Letos so ga imeli v Milanu, ki pa ni bil kaj posebno obiskan.

Najmočnejša skupina je v Nemčiji. Vodi jo 28 letni Hans Schulz, ki pa poslušal ukaže skritih bivših nacistov. V načrtu ima združeno Nemčijo kot voditeljico bele rase. Po sodbi nemškega notranjega ministrstva deluje 112 novonacističnih skupin. Njih angleški pajdaši so še bolj čudni. Za gesla

Lep značaj

V Tübingenu v Nemčiji je napravil samomor za'ložnik neonacističnih knjig Kurt Schlichtenmayer. Obupaj je, ker je zašel zaradi več neprodanih knjig v hude denarne težave.

Kot poroča neka nemška ilustrirana revija, je spravil neonacističnega založnika v obup bivši minister za nemške begunce v Adenauerjevi vladi, Oberländer. Ta je moral odstopiti, ker so odkrili, da je bil svoj čas nacist in politični komisar v nekem ukrajinskem SS-oddelku, ki je med drugim pobil mnogo poljskih Judov. Založnik Schlichtenmayer je izdal tri knjige v Oberländerjevo obrambo v javnosti, ki pa so obležale neprodane v skladiščih. Oberländer, ki je posodil v ta namen založniku 200.000 mark, je zahteval denar nazaj, skupaj z obrestmi 26.000 mark. Založnik ni mogel plačati in Oberländer ga je tožil. Založnik ga je prosil v pismih, naj ima obzir, toda Oberländer se je izkazal vrednega slovesa, ki si ga je pridobil kot nacistični politični komisar.

Končno je založnik obupal in si vzel življenje.

V Kongu preganja vladna vojska pod vodstvom belih najemnikov upornike, ki so imeli v oblasti še nekaj mestec na severu države. Osvobodile so nekaj desetih belih talcev. Poročajo, da so jih nekaj desetih uporniki tudi poklali, med njimi veliko misijonarjev. Pogrešajo še precejšnje število belcev, zlasti žensk, in se boje za njihovo usodo. Uporniki beže brez boja.

imajo: Smrt židom! Smrt črncem! Dol z demokracijo! Voditelj angleških fašistov Mosley je zanje, navaden slabič. Na Švedskem imajo novonaciste, ki vpijejo, da bodo v tretji svetovni vojni pomagali Nemčiji. Pred kratkim je bila odkrita prava zarota švedskih nacistov, o čemer smo poročali v zadnji številki N. I. Tem podobni so danski nacisti, ki poudarjajo čistost nordijske rase. Naciste imajo tudi v Franciji. Vneto širijo Hitlerjev »Mein Kampf« in oznanjajo, da je treba poleg Judov in črncev iztrebiti tudi mediteransko raso. Precej glasni so novoacisti v Združenih državah; še močnejši so pa v Argentini pod imenom »Tacuara«.

V Italiji obstaja kar več novonacističnih skupin, ki pa nočejo imeti nobene zveze z novofašisti. Imenujejo se »Figli del sole«, »Avanguardia giovanile« ali »Ente dell'ordine nuovo«.

Na Blaznem vzhodu, posebno v Egiptu, skušajo prevzeti celo vodstvo panarabskega gibanja. Vidnejši voditelji so sami nekdanji nacisti, tako Goebbelsova desna roka Johann von Lees, ki je tehnični vodja radia v Kairu, dalje bivši esesovski višji častnik Bubl, sedaj v vodstvu egiptovske tajne policije, in Leopold Gleim, nekoč načelnik Gestapa v Varšavi.

Kot se vidi, so ostanki in nas'edniki nemških nacistov marsikje podtalno na delu. Strupena hitlerjanska zel še ni iztrebljena in to povzroča nevarnost zapeljevanja za mlade generacije; te nevarnosti ne bi smeli nikjer podcenjevati in zlo iztrebiti, dokler je čas.

Tržaškega

Prisrčna prireditev slovenskih šol

V nedeljo popoldne je bil v Kulturnem domu nastop otrok slovenskih ljudskih šol na Tržaškem za zaključek šolskega leta. Pred nabito polnim gledališčem (mnogi niso mogli dobiti vabil, ki so veljala za vstopnice) so se v skoro triurnem sporedu zvrstile številne skupine z naših osnovnih šol.

Najprej je nastopil številni otroški zbor openske šole, ki je lepo zapel dve pesmi. Nato pa se je začel odvijati program z nastopom plesnih, recitatorskih in pevskih skupin, ki je resnično navdušil občinstvo, najbolj zaradi prisrčnosti, vneme in prizadevnosti nastopajočih otrok. Vendar je treba reči, da so bile vse točke tudi skrbno pripravljene in da so zadovoljile tudi estetiko. To velja zlasti za nastope malih folklornih skupin, ki so že same po sebi nikavne, za igralske nastope in kot že rečeno, tudi za petje, s katerim se je letošnji nastop posebno odlikoval in izpričal, da je raven pevskega pouka na slovenskih osnovnih šolah precej visoka.

Presenetilo je tudi, s kako ljubeznijo so bili naštudirani vsi nastopi. Videti je bilo, da so si učiteljice in učitelji vzeli veliko časa za to in posvetili pripravam veliko truda in ljubezni. Nemogoče je naštetiti vse skupine, ki so nastopale, omenimo naj le

Nabrežina:

OBČINSKI PRORACUN ODOBREN

Devinsko-nabrežinski občinski svet je v petek, 3. t. m., z veliko večino glasov odobril osnutek letošnjega proračuna, ki ga je predložil občinski odbor. Proračun predvideva skupno 210 milijonov lir izdatkov in 137 milijonov skupnih dohodkov, tako da znaša primanjkljaj, ki naj ga krije država, 73 milijonov. Za osnutek proračuna so glasovali vsi svetovavci, razen komunistov.

Zopet lepo priznanje slovenski osnovni šoli

Tudi letos je bila ena izmed učenk slovenske osnovne šole v Nabrežini povabljenka, da se udeleži znanega mednarodnega tekmovanja v otroških risbah v mestu Forte dei Marmi. V spremstvu svoje učiteljice Perčič - Pasquinijeve je letos odpotovala v znano italijansko letovišče središče učenka prvega razreda Neda Gabrovec. Ocenjevalna komisija, ki jo sestavljajo znane osebnosti iz italijanskega kulturnega življenja, je njeni risbici prisodila srebrno medaljo.

To je eno največjih priznanj, ki so jih prejeli udeleženci omenjenega tekmovanja. Mala Neda je tekmovala v skupini najmlajših, to je otrok od 6 - 7 leta starosti.

Za odličen uspeh v tako hudi mednarodni konkurenci iskreno čestitamo tako mali Nedi kot njeni učiteljici. Naj še omenimo, da je nabrežinska slovenska osnovna šola odnesla s teh tekmovanj v otroških risbah že 4 medalje, in sicer kar dve zlati (učenka Mariza Škerk pred dvema letoma), 1 bronasto (učenka Lučka Petelin lani) in letos 1 srebrno medaljo. Vse to je lahko slovenski osnovni šoli v Nabrežini samo v ponos in potrjuje njeno visoko strokovno in pedagoško raven.

nekatero najštevilnejše, kot je bila na primer nabrežinska, ki je prikazala tamkajšnje ribiče in kamnarje, pa tudi ljubek drobci iz tamkajšnjih pomorskih legend in pripovedk, dalje proseško-kontovelska z nastopom malih folklornih skupin, repentaborska, svetoivanska in še skupine iz Trebč, iz Doline, iz Bazovice, od Sv. Jakoba in drugod. Posebno priznanje zaslužijo tudi mali solo-pevci in dueti, ki so se odlikovali po izredno lepih glasovih in sigurnosti v nastopu. Nekatere skupine in posamezniki so nastopili v zelo lepih slovenskih ljudskih nošah, tukajšnjih, gorenjskih in belokranjskih. Posebno prisrčna sta bila nastopa z »malo Pikico«, ki pride brez naloge v šolo, in otrok, ki so se pritoževali nad težkimi predmeti v šoli, vse v solo in v ubranem zborovskem petju zelo prijetnih melodij. (Imeli bi samo skromno pripombo: v sicer zelo ljubkem in prisrčnem duetu male pevke in pevčka, ki sta zapela »Al' me boš...«, nas je motilo to, da je nekdo nadomestil besede »...na štuka dva« z »na stropa dva«. Neglede na vsebinski nesmisel, ker strop in »štuk« (nadstropje) je treba tudi spoštovati stare pesmi v njihovi pristni stari obliki, ker so pač bile odraz časa, duha in tudi jezika.)

Kljub temu, da je bil spored zelo dolg, ni bil niti za hip dolgočasen, ampak je držal številne gledalce vse do zadnjega v napetosti in prisrčnem navdušenju ter vzajemnosti z malimi nastopajočimi. Bil je resnično lepo spričevalo za slovenske osnovne šole. Če je bilo proti koncu že manj ploskanja, je bilo to zato, ker so nas že bolele dlani. Nastop bodo v soboto ponovili za tiste, ki prvič niso mogli dobiti povabil.

Še o zgradnji naftovoda

Vprašanje zgradnje naftovoda Trst-Bavarska, zlasti pa razlastitve okrog milijona kv. metrov zemljišča za postavitev njegovih izhodiščnih naprav, je postalo predmet razprave ne samo med prizadetimi zemljiškimi lastniki v dolinski občini, temveč tudi med širšo slovensko javnostjo na Tržaškem. Dejstvo je namreč, da bo zgradnja naftovoda popolnoma spremenila socialno strukturo dolinske občine in bo imela tudi svoje posledice v narodnostni sestavi omenjene občine. Zato je povsem upravičena zaskrbljenost slovenske javnosti za bodočo usodo dolinske občine in zlasti njenih prebivancev.

V tej občini problem v resnici ni nov, saj se že od nastanka Ustanove industrijskega pristanišča pred 16 leti razlašajo obširni kompleksi zemljišča, ki so bili last slovenskih kmetovavcev. Zato je tudi problem zgradnje izhodiščnih naprav za naftovod pravzaprav nadaljevanje dosedanje prakse. Dejstvo je tudi, da se temu vprašanju ni doslej pripisovala tista važnost, kot bi v resnici zaslužilo. Vprašanju niso pripisovale velike važnosti zlasti dosedanje uprave dolinske občine, ki so bile za stvar najbolj pristojne in tudi najbolj prizadete. Tudi dovoljenje za gradnjo izhodiščnih naprav, ki ga je izdala pred nekaj meseci dolinska

občinska uprava, je bilo po splošni sodbi prenačljeno in ne dovolj preiščeno dejanje. Pri tem uprava ni upoštevala posledic, ki jih bo zgradnja naftovoda imela za bodočnost občine in njenega prebivalstva.

Na to napako sedaj opozarjamo ne zato, ker hočemo komu delati očitke, temveč zato, ker želimo, da bi bile, kolikor mogoče, zavarovane koristi našega prebivalstva. Vprašanje se namreč ne more rešiti samo z diskusijo o pravičnejši in višji ceni za razjaščena zemljišča, čeprav tudi te plati vprašanja ni mogoče podcenjevati, temveč je treba po našem mnenju diskutirati razširiti in proučiti predvsem problem bodočega zapostavljanja tiste delovne sile, ki bo s odvzemom zemlje v bližnji bodočnosti ob enega izmed virov dohodkov in zato življenja. K stvari se bomo seveda še vrnil.

DR. ŠKERK SE JE VZDRŽAL GLASOVANJA

Deželna zbornica je v torek izglasovala deželni zakon, ki pooblašča deželno vlado, da lahko kupi za eno milijardo lir novih obveznic zavoda za zemljiška posojila pri goriški hranilnici. Socialisti, ki sicer spadajo k deželni sredinsko-levi vladni koaliciji, pa so izjavili, da se bodo vzdržali glasovanja, ker se ne strinjajo s tem ukrepom. Izrazili so pomisleke proti temu, da bi vključili izdatke za nakup teh obveznic v letošnji deželni sporazum. Dr. Škerk je storil to zato, ker dežela ne bo mogla nadzirati, kako se bo ta denar trošil.

Tudi svetovavec Slovenske skupnosti je naznanil v debati, da se bo vzdržal glasovanja.

PONOVITEV

ZAKLJUČNEGA NASTOPA SLOVENSkih OSNOVNIH ŠOL

bo v soboto, 12. t. m. v Kulturnem domu v ulici Petronio v Trstu.

Vabila se tudi tokrat dobe v šolah.

Začetek ob 17. uri. VABLJENI!

OBČNI ZBOR DIJAŠKE MATICE

Podporno društvo Dijaška Matica vabi na svoj redni letni občni zbor, ki bo v soboto, 19. junija, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Trstu, ul. Gep-pa 9/I. s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev; 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora; 3. Volitve; 4. Razno. Odbor

Beneška Slovenija

Krmin:

VOLITVE — SKRB KMETOV ZARADI VREMENA

Pri nedeljskih občinskih volitvah bodo nastopili kot kandidati tudi nekateri Slovenci. Na socialistični listi je zapisan trgovec s preprogami Mervicini (Mervič). Demokristijani so pa vzeli na svoj kandidatni seznam tovarnarja pohišstva Iva Prinčiča. Menda so mu zagotovili tudi nekaj prednostnih glasov, tako da ima možnost priti v občinski svet.

Komunistična stranka je sprva vzela na svojo listo tudi veleposestnika Bučinela. V zadnjem hipu je pa sam odstopil. Prav živahnega volivnega zanimanja pa tudi v Krminu ni bilo. Posestniki so bolj zaskrbljeni, kako bo s pridelkom ob tem vremenu »štiridesetih mučencev«. Češenj ni nič, seno gnije v ograbkih, trt ni mogoče v dežju škropiti. Kmetovavce hudo skrbi, če se vreme ne bo kmalu izboljšalo.

VOLISČA NA GORISKEM

Za nedeljske upravne volitve je določenih po vseh občinah v pokrajini, katerih je 25, 179 volišč. V Gorici jih imamo 56. V Steverjanu je samo eno; za predsednika je imenovan sodni pisar iz Tržiča Giuseppe Varacalli. Doberdobska občina ima dve volišči. V Doberdoubu predseduje volivnemu sedežu dr. Cheni s tržaškega sodišča; v Dolu pa uradnik s tržaškega pravdnštva Occhipinti. Volišči sta tudi v Sovodnjah in Gabrjah. Tudi tam predsedujeta sodna uradnika iz Trsta, in sicer na prvem dr. Salvatore Guinta, na drugem pa Enea Salvi. Skrutinatorji so pa določeni v sorazmernju z glasovi, katere je dobila vsaka stranka pri zadnjih volitvah.

Sovodnje:

OBMEJNA PRIREDITEV — VOLITVE

Nedeljsko muhasto vreme je skazilo marsikatero prireditev na prostem. Prizaneslo tudi ni 2. obmejnu srečanju, katero je priredila Slovenska prosvetna zveza. V toliko je pa dež le odjenjal, da se je mogel izvršiti prosvetni spored. Po pozdravnih govorih raznih predstavnikov kulturnih društev tostran in onstran meje so nastopili slovenski zbori iz Steverjana, Doła, Poljan in iz Ronk, s sosedne strani pa zbori iz Dornberga, Mirna in Sempetra. Na koncu sporeda so zapeli združeni zbori tri himne, ki so prav mogočno odmevale. Za vesele koračnice in poskočnice je pa poskrbel precej številna godba iz Anhovega.

Ta teden se je začela nekoliko bolj živahna volivna agitacija od strani obeh političnih skupin, ki sta postavili svoje kandidate za občinski svet. Volivci se bolj zanimajo za te volitve, kakor za pokrajinske v tem okrožju, ker niso zadovoljni z izbiro kandidatov raznih strank, ki niso vprašale volivne upravičence za njih mnenje pri določevanju kandidatov.

Lista z lipovo vejico kandidira: Hmeljaka Mirka (Sovodnje), Devetaka Rema (Vrh), Marušiča Stefana (Sovodnje), Lasiča Emila (Sovodnje), Kumarja Branimira (Sovodnje), Devetaka Ernesta (Vrh), Čevdeka Ludvika (Peč), Florenina Franca (Sovodnje), Tomšiča Petra (Sovodnje). Kot neodvisni so na listi: Durček Darko (Rupa), Florenin Ivo (Peč) in Pavčetič Cvetko (Gabrije).

V programu te liste je tudi izjava, da se bo »izpodrinil vpliv tujih elementov v občini, ki delajo razdor med našimi ljudmi; da popolnoma preneha strankarski pritisk in da lahko vsakdo svobodno misli in dela.«

Rupa:

VOLITVE

Volitve so pred vrati in želimo si, da bi prišle na krmilo v občini tudi mlade in sposobne osebe, domače in ne tuje pa tudi voljne poprijeti za delo in ne samo z jezikom otresati in se pehati za namišljene stolčke ter čast. Ljudje zmajajo z glavami tudi nad takimi starejšimi možmi, ki menjujejo svojo politično barvo a'li ki bi radi vozili dva voza hkrati. Volivci so že tako pametni, da ne volijo več liste tja na slepo in na »komando« od zgoraj, ampak tudi izberejo ljudi, ki so jim bolj všeč. Sicer pa bomo videli v nedeljo, kako zrelo je naše ljudstvo, ki obdolžuje gotove tuje osebe ki se silijo v ospredje, da so preprečili sklenitev Skupne slovenske liste.

Se skoro bolj kot upravne volitve skrbi naše gospodarje, kako bo z letino. Sredi

leta smo že, poletja pa ni. Deževje ovira ne samo zorenje, ampak tudi delo na njivah. Krompirjevca je že tako visoka, da skoraj ni mogoče oboravati; v zemlji bodo pa gomolji zgnili.

To, kakšen bo pridelek, bo imelo tudi vpliv na delo bodoče občinske uprave. Poskrbeti bo namreč morala, da se bodo odmerili občinski davki pravično in po dejanskem gospodarskem položaju posameznikov.

Podgora:

SV. BIRMA

V nedeljo, 30. maja, smo imeli v naši fari sveto birmo. Sv. zakrament je podelil goriški nadškof mons. Andrej Pangrazio. Birmanec je bil o'kar lepo število in to obeh narodnosti. Po končanem svetem opravilu je g. nadškof imel lep nagovor za vse, male in velike. Pričakovali pa smo, da bo vsaj »Hvaljen Jezus« izrekel v našem domačem, slovenskem jeziku, a je bilo naše upanje zaman. Mis'li pa smo si, da bi se v treh letih bivanja v Gorici že lahko naučil nekoliko naše govorice, z'lasti še, ko se toliko govori o koncilskih določilih. Zdi se, da naš v'adika tega ne jemlje preveč resno in v apostolskem duhu.

Vaščan

Štmaver:

LJUBEZEN DO ZEMLJE

Vsaka vas ima svoj glas, pa tudi vsaka svoj obraz. Pri večini goriških vasi se pa ta obraz iz dneva v dan spreminja. Prebivačev je vedno manj, kmečka gospodarstva propadajo, mladina beži v tovarne, nekdanja agrarna podoba slovenskih vasi okoli mesta izginja.

Povsem nekaj drugega je pa pri Štmavru. Obiskovavca prijetno preseneti, ko vidi, da se tu naši ljudje še vedno ukvarjajo z veliko v'nejo z obdelovanjem zemlje; da, se celo izboljšujejo nasade in vinograde. Dosti posestnikov je uredilo na sončnih pobočjih nove vinograde, kakršni se drugod ne vidijo več. Štmaverci so se lotili tudi sadjereje, čeprav so jih letos česnje opeharile za pridelek.

Ugotoviti moramo tudi, da so mnogi gospodarji prenovili ali modernizirali svoje hiše in gospodarska poslopja. Smeli bi torej reči, da je v Štmavru ukoreninjena ljubezen do rodne zemlje in domačega kraja bolj kot drugod.

Ne moremo se pa pohvaliti z našimi cestami, ki so še vedno take, kot so bile. Od nove občinske uprave pričakujemo, da bo v tem oziru tudi praktično kaj uredila. Seveda, izbrati bomo morali sami take kandidate, ki bodo na občinskih sejah tudi kdaj usta odprli, ne pa nemo sedeli in čakali migljaj kakega »vodje«. Zato še danes obžalujemo, da ni prišlo za te volitve do Skupne slovenske liste kot pri deželnih volitvah.

KMETIJSKI KONZORCIJ

Zadeva Kmetijskega konzorcija v Gorici je postala še bolj pereča, kot je bila. Znano je, da je konzorcij zaprl svojo veliko poslovalnico blizu tržnice zaradi večmilijskega primanjkljaja. Do stečaja je prišlo zaradi s'abega upravnega vodstva, zlasti v prodajalni z živila in maščobe. Na

Iz Goriške

cesti je tudi okrog 65 uslužbencev. Zgubo bodo morali kriti razni kreditni zavodi.

V zadevo je moralo poseči tudi kmetijsko ministrstvo, ker so nekateri poslanci vložili vprašanje na pristojnega ministra, kaj misli ukren'iti, da ne bi še to podjetje zginilo iz že tako revne goriške gospodarske dejavnosti.

Minister je odgovoril, da so v teku pogajanja z videmskim agrarnim konzorcijem, ki naj bi odprl okrnjeno poslovalnico v Gorici in zaposlil tiste uslužbence, ki še niso prišli do dela. Poslovalnica ne bo imela na zalogi ne živil in ne semen. Omejila se bo menda samo na ujemna gnojila in na podobno blago.

Ne bomo razpravljali, kje je krivda za krizo te kmetijske zadruge, dejstvo pa je, da se v goriški pokrajini vedno bolj krčijo gospodarske ustanove in da se temu primerno tudi brezposelnost ali polzaposelnost vedno bolj širi.

ŠOLSKI SINDIKAT

Sindikatski slovenskih šolnikov v Gorici je izvolil na svojem zadnjem občnem zboru nove člane v sindikatne odbore. Na prvi seji so se ti tako konstituirali: Predsednik prof. Bednarik, podpredsednik učitelj Korošec, tajnik prof. Bukovec, blagajničarka prof. Veselova; odborniki so še: učitelj Rebec, prof. Bitežnikova in prof. Rener.

V nadzornem odboru so pa profesorji: Sirk, Makuc in Doktorič. Razodišče tvorijo: prof. Brautzeva, prof. Premrl in prof. Paludetto.

Novemu odboru želimo dosti uspehov pri delu za korist slovenske šole in šolnikov.

ŠOLSKA RAZSTAVA

Razstavo slik in ročnih izdelkov goriških slovenskih srednjih šol si je ogledalo zelo dosti obiskovavcev, ki so se o njej pohvalno izrazili. Veseli so bili posebno starši, ki so videli zadovoljive uspehe svojih otrok, in so pohvalili veliko požrtvovalnost profesorjev.

V zadnjem poročilu je pomotoma izostalo ime profesorice risanja Vide Rojic, ki ima tudi precej zaslug, da je razstava tako dobro uspela.

NAGRAJENI DIJAKI

Goriški občinski svet je podelil sto dijaških podpor v znesku šestih milijonov lir za marljive in potrebne dijake goriških srednjih šol.

Podpore so prejeli tudi nekateri dijaki slovenskih srednjih šol, in sicer Zavadlav Majda (50.000 lir) iz II. razreda učiteljskega, po 15.000 lir pa Bric Nevenka iz III. razreda učiteljskega ter Komac Peter in Valentinčič Slavka z liceja.

IZJAVA

Izjavljam, da sem sprejel kandidaturu na listi z lipovo vejico v dobri veri, da gre tudi topot za skupno slovensko listo, kot je to bilo pri zadnjih deželnozborskih volitvah.

Gorica, dne 7. junija 1965.

Dr. FRANKO IGOR

Prejeli smo naslednji poziv s prošnjo za objavo.

SPOSTOVANI!

KOT ZAVEDEN SLOVENEK BOSTE GOTOVO ODDALI ZA OBČINSKE VOLITVE SVOJ GLAS SLOVENSKE LISTI. KER PA NE MOREMO ODOBRAVATI OZKIH POGLEDOV NEKATERIH VODITELJEV LISTE IN KER SE PRI SESTAVI KANDIDATNEGA SEZNAMA NISO OZIRALI NA ŽELJE VOLIVCEV, VAS VABIMO, DA ODDATE SVOJ PREFERENČNI GLAS DR. IGORJU FRANKU. TOREJ: PREKRIZAJTE ZNAK Z LIPOVO VEJICO; OB STRANI PA NAPISITE STEVILKO 8 ALI IME: I G O R F R A N K O.

Skupina slovenskih volivcev

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Duhovni profili

Predvsem duh, ne črka

Rebulov odgovor Pahorju

Da bi bralec imel nekaj razgleda v tej diskusiji, bom še v svojih pripombah lepo po vrsti, kakor so hiše v Trstju.

1. Verjamem, da Boris Pahor v svojem intervjuju ni hotel z nikomer polemizirati, čeprav tudi polemika sama na sebi ni manjvredna, je lahko celo na določeni človeški ravni spodbudnejša kakor ošamljeno prizadevanje. Vendar se v nekaterih svojih trditvah ni dotaknil užitnosti gob, ampak nekaterih dovolj žarečih vprašanj, kakor na primer vprašanja tržaške kulturne revije. In ker je o tem izrazil svoje mnenje, lahko izrazim tudi jaz svoje.

2. Tudi pri intervjujih me zanima predvsem duh, ne črka, čeprav mora tudi ta vsaj pri pisatelju, ki mu je po definiciji črka njegovo tehnično gradivo, nekaj pomeniti. Da pa se nisem obelodajno ravnalo na črko, dokazuje na primer pasus o avtohtonosti, kjer sem celo iskal v Pahorjevem delu kakšen argument duha, ki govori proti črki njegovega intervjuja.

3. Boris Pahor mi pripisuje nagnjenje k nasprotovanju: lahko verjame, da je v meni vsaj toliko nagnjenja k sprejemanju.

4. Preteklost »krematorijskega sveta«, to je izkustvo, pred katerim se mora vest vsakemur globoko prikloniti: toda ali res dela tudi najstrašnejše izkustvo človeka imunega za vsakršni mit? Kar se tiče mita avtohtonosti, bi po Pahorjevem odgovoru rekel, da ne.

5. Diskusija zahteva tu od mene temeljno pojasnilo. Gre za sam izraz »mit«. Moram poudariti, da ga — pač skladno z običajno rabo, ki prepušča očjo določitev kontekstu — uporabim za različne pojme.

Ce na eni strani odločno odklanjam vsak »mit« v zvezi s pojmovanjem narodnosti, mi tukaj izraz »mit« pomeni toliko kot »religija«. Če na drugi strani vidim v grškem mitu mogoče največjo ustvaritev grškega genija, mi »mit« pomeni svobodno fantazijsko tvorbo, visokovredno pesniško projekcijo nekega več ali manj nepojasnjenega zgodovinskega doživetja grškega naroda (Prometej, Oidipov mit itd.). Sam sem pred kratkim nekje zapisal: »Slovesno mi je pri srcu, ko da sem sredi te dolinjske zemlje kakor sredi našega podeželskega Weimarja, pri samem izviru vseh tistih milih mitov, ki so nas iztrgali iz brezimnosti med narodi, iz katerih še v današnji čas polje individualnost, ki se od nje poimimo.« Očitno sem imel pri tem v mislih vse žlahtne vrednote naše kulturnozgodovinske zakladnice.

Jasno je, da proti poslednjima pojmovanjema, ki ostajata na ravni poetičnega, ne morem imeti nikogar: nasprotno, že s tem, da tako ali drugače sukam pero, izražam željo, da sam doprinesem kaj v to slovensko mitičnost. Pri prvi akceptaciji (mit = religija) pa stojim na filozofski ravni: tu ne gre več za poetičen, ampak za nazorski, resničnosten odnos do sveta. Kot človek, ki ne vidim drugega izhodišča v svet kakor racionalnot, se pravi uklonitev uma čim širši vsoti zanesljivo izpričanih dejstev, sem proti neracionalnemu početju, ki povzdiguje narodnost z zgodovinske ravni, kamor edino spada, na nadzgodovinsko, to je na religiozno. Takšno povzdigovanje je hvala Bogu več ali manj zašlo z miselne obzornice človeštva vsaj v Evropi. Se daleč pa ni zašlo razpoložanje, ki ga sicer po večini nezavedno izraža, to se pravi nacionalizem, bodisi v svoji napadlni, bodisi v svoji čustveni obliki. Čustvenost na primer vidim tam, kjer se slovenstvu pripisujejo neke edinstvene očiščevalne zmoglosti, ki so dejansko lastne katerikoli narodnosti, če so sploh kateri. (»Edinstvena zmoglost oblikovanja svojega obraza«, »enkratna moč sublimacije«, »primarno sožitje z naravo«). Te enačbe sem, mislim, dovolj utemeljeno izpodbil s tremi primeri, ki jih Boris Pahor ni ovrnil. Zato pa je začel z vso silo streljati na stavek, kjer omenjam Madžare. Koliko je pomeril v cilj, o tem pozneje.

6. Ni mi jasno, kako more Boris Pahor brez pogojno občudovati to, kar imenuje pri Judih »mit o izvoljenem narodu«, ko je celo kristjan, ki vidi v tisti izvoljenosti kaj več kot »mit«, dosti bolj kritičen: saj je prav to mesijanstvo, ko

je zdrknilo v izključno zgodovinsko sfero, se pravi v nacionalizem, rodilo pri njih fanatizem zelvotov in objest farizejev in konec koncev postavilo na križ Tistega, ki je prišel to njihovo pričakovanje uresničiti. In da je bilo to, kar je do danes držalo skupaj Jude po diaspori, v prvi vrsti mesijanstvo? Na vsak način gre tukaj za edinstven primer v zgodovini, s katerim ne vem, kako naj si Slovenci danes pomagamo. Za razliko od Borisa Pahorja ne kličem po nobenem mitu, ki naj bi nas »reševal«, ampak samo po delu: po čim bolj treznem, a obenem čim bolj polnem konkretnem zgodovinskem uresničevanju, ki naj dela Slovence čedalje bolj vrednega Slovence in čedalje bolj vrednega človeka.

7. »Slovenstvo je lahko prav takšna moč sublimacije kakor n. pr. madžarstvo.« Ne vem, čemu Pahorjev ogenj na ta stavek. Saj je količjak pismen bralec razumel, da Madžarov nisem citiral zato, ker so tlačili Slovence in Srbe in imeli svoje Esterhazyje. Navedel sem jih preprosto zato, ker sem videl v njih manjši, če že ne majhen narod. Lahko bi navedel Letonce, Baske, Lužiške Srbe itd. Kdo torej »juriša« na odprta vrata?

8. Zakaj le naj bi gledali na Slovence samo kot na strašilo, nasneženo od pepela, ki si ga je sam natresel na glavo? Nekaj vloge pri tem pepeljenju so menda imeli tudi drugi. In če se ozrem okrog čez naše meje, le ne vidim samih junaških griv, ki plapolajo v vetru zgodovine. In zakaj takšen nacionalni mazohizem? Kar se namreč »nagnusnih sposobnosti« tiče, drugi narodi menda le niso brez njih. In dosti hujskih, kakor je samopoiževanje. Krematorijev Slovenci le nišmo zidali.

9. Oba sicer res pretresljiva primera, ki ju Boris Pahor navaja — umirajoči Jud in umirajoči Slovenec — bi v tej diskusiji nekaj pomenila kot argument, ko bi ljudje umirali samo kot žrtve svoje narodnosti. Toda eno je taborišče, drugo je lojka. Svet je namreč že takšen, da ljudje umiramo tudi od česa drugega, od tetanusa, starosti, jetike. Je potemtakem smrt vseh teh, ki jim ni dano končati v takem visokem žrtvovanju, nesmiselna? Boris Pahor se nagiblje k mnenju, da je. Jaz bom v tem odločnejši: na čisto imanentni

ravni — v tem je ves sodobni eksistencializem enodušen — je smrt do kraja nesmiselna. Tako smrt od slovenstva kakor smrt od tetanusa. Žrtvovanje za ideal jo lahko požlahtni, a nesmisla ji ne more vzeti. Prav zato, ker je to kategorija, ki presega narodnost.

10. Po šolskih priročnikih je silogizem takšno sklepanje: A je enak Beju, B je enak Ceju, torej je A enak Ceju. Če imajo prav priročniki, je Pahorjev silogizem več kot preprost: ni silogizem. »Najvišji človeški smisel je težnja, da doseže polnost duha. Polnosti duha ne more doseči brez slovenskega medija. To se pravi, da je slovenski medij enakovreden polnosti duha.« Preveden v mojo pedobo o Triglavu se ta »silogizem« glasi: Najvišja težnja Slovence je, da pride na Triglav biti. Vrha Triglava ne more doseči brez slovenske smeri. Torej je slovenska smer enakovredna Triglavu. Alpinist bi tukaj pripomnil: počasi s takšnim silogizmom! Kje pa je rečeno, da se skozi slovensko smer pretolčemo? Lahko občupimo v njej, da bo treba klicati reševalce.

Zaključek silogizma torej ni oltar, ampak samo vrh Triglava: ta obenem vključuje vso slovensko strmino, a jo obenem presega. To je vrh, ki se dviga v samo človečnost.

11. Kaj bo z naredi, o tem imava očitno s Pahorjem oba enako nejasne pojme. Torej vsaj nekaj, kar naju družijo.

12. Kje vidim nevarnost, da postane slovenstvo narcisovsko ogledalo? Povsod — v Trstu, na Koroskem, v republiki Sloveniji —, kjer slovenski kulturnik ob pomanjkanju druge vere začenja prižigati lučke pred slovenstvom, in še ozkim povzihu.

13. Boris Pahor torej še enkrat zagovarja avtohtonost. Ponavljam: če ta beseda ni mušja sled na papirju, ampak če sploh kaj pomeni, potem ohranjajo vse moje »tirade« o »anagrafski prizadetosti« vso svojo žalostno veljavo. »Dokler levo usmerjeni ljudje ne bodo imeli skupnega ognjišča za duhovno rast«: je torej edina slovenska književna revija v Trstu glasilo »desno usmerjenih ljudi«? Naj samo pribijem dejstvo, da si pisatelj Boris Pahor anno Domini 1965 kar dobesedno, celo brez tiste fantazijske izvirnosti, ki bi jo od umetnika pričakoval, osvaja oznako politika Borisa Raceta. Kar se tiče kominformne in socialistične stranke: jaz ne bi bil tako divji nanju. Končno sta na način, ki je v politiki normalna stvar, samo požela, kar je dolgo prej zorelo pod soncem, ki je bilo prav milostno za oba. In če je »kotaj vse v žitnicah Komunistične partije, si je med vsemi italijanskimi strankami, če vzamemo njihov odnos do Slovencev, Komunistična partija — če se ne oziramo na taktiko, ampak na dej-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Čedalje živahnejši „Most“

Most je brez vsakega znamenja izčrpanosti, še več, obogaten z novimi imeni dosegel svojo peto številko. Revija se z malo pretradicionalno uredniško potezo odpira s poezijo. Tako Milena Merlak-Detela (Skrvnost drevesa, Pevka) kakor Vlasta Polojac (Novemberski dan) se predstavljata s talentirano, tenkočutno, a malo solipsistično lirico prozo. S pesmijo »Ritem ceste« Stanko Janežič ni izkočil iz svojega že znanega navdihla s težnjo po idealni zanesenosti. Z »Dober dan, gospod« pa je Savina Remec prispevala pristen liričen moment. Aleš Lokar je s tenkočutno slovenitvijo predstavil v treh pesmih (Pesem odjuge, Ribiči, Mrtvec, Samota) italijanskega someščana Blagia Marina: širokogrudna gesta za pesnika, ki ni bil vselej širok do Slovencev. Tako E. E. Cummings (v prevodu M. Finka in H. Pribaca) kot W. B. Yeats (v prevodu A. Rečana) se nam vsaj iz objavljenih pesmi ne predstavljata kot izredni pesniški osebnosti: moderna poezija pač, kakršne je tudi na Slovenskem kar dosti.

Z odgovorno in kulturno napisanim esejem »Vsiljevanje in posiljevanje« Vladimir Vremez polemizira s Sincerusom iz Katoliškega glasa. Z žal prekratim, a tehtnim zapisom »Pravni in gospodarski vidik razlaščenja« odvetnik Bogdan Berdon opozarja na neosnovanost argumenta, katerega se poslužuje Pristaniška ustanova pri določanju odškodnine našim kmetom. Zapis »Ob dvajsetletnici upora«, ki ga je prispeval S. T., bi zaradi svoje poglobljenosti sodil na začetek revije. V. V. je pozvil v daljše razmišljanje »Cerkev in prihodnost« nekatere sestavke iz knjige »Kirche und Zukunft«. M. G. je v članku »Krščanstvo in socializem« povzel članek, ki ga je v francoski reviji »Ves la vie

nouvelle« objavil p. Soubeyran. Ta sicer nadvse zanimiva tematika se bo morala s časom integrirati z našo domačo, slovensko, ki pa bo morala iskati tudi v sociologijo, zgodovino itd.

Milena Merlak-Detela je dovolj širokogrudno ocenila zadnjo knjigo Borisa Pahorja Parnik trobi nji. Vsaj isto širokogrudnost — glede na večjo težo dela — bi zaslužil prvi del Jurčičevih spominov, ta letošnji tihi slovenski bestseller, ki pa mu Lev Detela prizna manj, kot zasluži. Isti avtor bežno predstavi Ključne mesta mladega ljubljanskega prozaista Lojzeta Kovačiča. M. Jevnikar podaja podrobno vsebino Cronieva knjige La fortuna di Dante nella letteratura serbocroata. Jože Peterlin se v daljšem Razmišljanju o naloga gledališča zavzema za to, naj bi gledališče v Trstu postalo tudi organizacijsko splošno slovenska ustanova. Zapisek »Kako je na svetu« živo podaja detajl, ki osvetljuje psihologijo današnjega tržaškega Slovence. »Razprava« med Don Cammillom in Pepponejem skuša satirično podati protislovne odmeve na Most. V istem ključu, a nazorneje, z vrsto plastičnih dialogov, je A. L. prispeval svoje »Huliganstvo«.

Številka torej v celoti ni izredna, pač pa živa in aktualna.

O. B.

V domu za stare pri bolnišnici pri Svetem Ivanu je umrl prejšnji teden znani tržaški slikar Vittorio Bergagna. Doživel je 81 let. Bil je že več mesecev hudo bolan. Bil je zadnji slikar starega Trsta.

GOSPODARSTVO

Vlada odobrila gospodarski program

Ministrski svet je po daljšem preučevanju gospodarskega načrta za razvoj italijanskega gospodarstva v razdobju 1966 - 1970 odobril splošne obrise načrta, na osnovi predlogov, ki jih je predložil minister za proračun Pieraccini. Predvsem je odobrila »četrti poglavje« gospodarskega programa, ki navaja v strnjeni obliki glavne cilje, katere bi radi dosegli s programiranjem. Ti cilji so: dviganje narodnega dohodka za povprečno 5% na leto; povečanje števila delovnih mest v gospodarskih dejavnostih zunaj poljedelstva za poldrugi milijon zaposlenih, od tega 40 do 45% na jugu; povečanje poljedelske proizvodnje za povprečno 2,8% letno; hitrejši razvoj italijanskega Juga in sicer v takem ritmu, da ne bo več zaostajal za razvojem na severu in v srednji Italiji, ampak da se bo začela manjšati razlika v povprečnem narodnem dohodku na severu in jugu.

Kar zadeva uporabo narodnega dohodka za nove investicije, določa gospodarski program, da bodo vlagali povprečno po 12,8% narodnega dohodka v direktno produktivne investicije, kar bo zagotovilo zaželen ritem v razvoju gospodarstva, po 27,2% narodnega dohodka pa v socialno skrbstvo in v takojmenovane infrastrukture, ki so nujen pogoj za zdravo in hitro rast gospodarstva in za dviganje življenjske in kulturne ravni. Ti cilji bodo doseženi pod pogojem, da bo ostala vrednost lire trdna in da bo plačilna bilanca s tujino v ravnovesju. Drug važen pogoj je ta, da bo izvajanje gospodarskega programa na osnovi odprtega tržišča, ki zahteva popolno konkurenčno sposobnost italijanskega gospodarstva nasproti gospodarstvom drugih držav, ki konkurirajo na mednarodnih tržiščih italijanskemu izvozu. V ta namen bo moralo italijansko gospodarstvo v prihodnjih letih še čim bolj

povečati svojo učinkovitost in se modernizirati in racionalizirati v vseh pogledih. V tem smislu so program zadnje mesece izpopolnili po nasvetih Nacionalnega sveta za gospodarstvo in delo. Program bo čimprej predložen parlamentu.

Vlada je sprejela te dni tudi tri odloke za izvedbo konglomeracije plač državnih nameštencev, kar bo veljalo že od 1. marca naprej. Med drugim se bodo dvignile od 1. julija naprej pokojnine državnih nameštencev za 30 odstotkov.

GOSTOTA TRAKTORJEV V SET

Največje število traktorjev je v Nemčiji in tam so tudi najgostejši, ker pride en traktor na 8,3 ha površine. Površina na posamezni traktor se poveča v Luksenburgu na 10,9 ha, na Holandskem na 12,9, v Belgiji na 16,8, v Franciji na 21,9 in v Italiji na 42,2 ha. Torej je v Italiji sorazmerno najmanj traktorjev od vseh držav SET-a in enako je tudi glede večine ostalih kmetijskih strojev. Pomisliti pa je treba, da je Italija med vsemi državami SET-a najbolj gorata, v goratem svetu pa je težje uporabljati traktorje kakor v ravnini.

Italijansko-jugoslovanska trgovina v upadu

Italijansko-jugoslovanska trgovinska izmenjava je v prvem trimesečju tega leta zaželela splošen upad v primerjavi s istim časom leta 1964. Italijanski izvoz v Jugoslavijo je dosegel 22,4 milijarde lir, kar pomeni upad za 3,2 milijarde v primerjavi z istim časom lanskega leta, to je za približno 13%. Še večji pa je bil upad uvoza iz Jugoslavije, ki je padel od 25 na 17 milijard lir ali za približno 29%.

BEG S PODEŽELJA NA KOPRSKEM

Občinski zbor v Kopru je razpravljal problemu bega s podeželja v mesto na Koprskem. Pri tem so razni govorniki naglasili, da bi bilo treba dvigniti življenjsko raven kmečkega prebivalstva in nuditi med drugim kmetom poljedelske stroje za obdelovanje, tudi za polja na hribovitem ozemlju. V ta namen so zahtevali od odposlancev republiške zbornice, ki so doma na Koprskem, naj zahtevajo od republiške vlade v Ljubljani in od zvezne vlade v Beogradu več razumevanja za podeljevanje dovoljenj za uvoz manjših poljedelskih strojev iz Italije.

Kot znano, je pomanjkanje manjših poljedelskih strojev najhujši problem, ki tare kmete ne le na Koprskem, ampak tudi v ostalih delih Slovenije.

OBMEJNI PROMET NA GORISKEM

V mesecu aprilu letos je znašal trgovinski promet med goriško pokrajino in sosednim področjem Nove Gorice 628 milijonov lir. V goriško pokrajino je bilo uvoženega blaga iz sosednega jugoslovanskega področja za 381 milijonov. Izvoz v Slovenijo pa je dosegel vrednost 247 milijonov.

ZA PLOVNOST KONGA

Evropska gospodarska skupnost in Kongo sta sklenila pogodbo, po kateri bo evropski razvojni sklad dal tej afriški državi 3,2 milijona dolarjev za poglobitev reke Kongo, da ne bo ovir za plovbo.

Mednarodna prašičja razstava v Reggio Emilii

V dneh od 14. do 17. maja je bila v Reggio Emilia prašičja razstava, deljena v domačo — za italijanske prašiče — in v inozemsko. Slednje so se udeležili razstavljalci iz Anglije, Avstrije, Belgije in Francije. Na samo italijanski razstavi sta bili zastopani pasmi Large White in Landrace, na mednarodni pa tudi belgijska pasma Pietrain.

Razstava je imela namen pokazati, katera pasma je najbolj priporočljiva danes, ko ni povpraševanja po prašičji masti in je potrebno rediti prašiče, ki dajo visok odstotek mesa. Na razstavi so res bile posamezne živali vseh treh pasem, ki so popolnoma odgovarjale današnji smeri: prašič naj da obilo mesa, ki naj bo čim manj mastno. Na splošno je bil razstavljen lep plemenski kapital, med drugim nad 400 merjascev.

Med razstavo je bilo tudi več predavanj in italijanske udeležence je predvsem zanimalo, kako bi zvišali v Italiji potrošnjo svinjskega mesa. Preučili so podatke glede potrošnje prašičjega mesa in ugotovili: Na leto povzije Nemeč povprečno 30 kg prašičjega mesa, Francoz 20 kg, Holanec 18 kg, Belgijec 20 kg, italijanski državljani pa

komaj 6,6 kg. Zakaj tako malo?

V Italiji ni bila nikdar posebno razširjena prodaja prašičjega mesa in tudi mesnice niso za tako prodajo opremljene. Gospodinje pa ne kupujejo rade svežega prašičjega mesa — so ugotovili — ker se med pripravo kos zelo skrči, tako da ga ostane komaj polovico toliko, kot ga je bilo prvotno. Mnogi so izrazili svoje pomiselnice glede reje močno mesnatih prašičev. Pravijo, da so prašiči pri teži 80 do 120 kg mnogo dražji, da znašajo lastni proizvodni stroški vsaj 20 do 30 lir pri kg več kot pa pri 160 do 180 kg težkih. Industrijalci pravijo, da za pripravo gnjati - pršutov in salam potrebujejo samo težke prašiče, ki jim sicer prinašajo izgubo pri slanimi in sploh masti, a da zaslužijo pri ostalem.

Vse debatiranje na prašičji razstavi v Reggio Emilia je bilo sicer zanimivo, a smernic ni dalo nobenih. Tako bomo šli naprej kot do sedaj: leta z obilico blaga — prašičev po smešno nizkih cenah — se bodo menjavala z leti, ko bo prašičevine manj, a bodo zato cene višje, naslednje leto pa zopet nizke, itd.

Kar zadeva uvoz iz Jugoslavije, se je zmanjšanje najbolj opazilo pri uvozu hrane, zlasti zaradi manjše prodaje govedine in govejega mesa na našem trgu. Prav tako je opaziti upad pri nakupu surovin in izdelkov, v manjši meri pa pri nakupu pijač, tobaka in drugih izdelkov.

Kar pa se tiče italijanskega izvoza v Jugoslavijo, je ta upadel z'asti pri kemičnih izdelkih, od 5,6 na 3 milijarde, manjši pa je upad pri polizdelkih, hranilih in surovinah. Kljub splošnemu upadu italijanske prodaje, se je izvoz strojev in industrijske opreme v Jugoslavijo v tem času povečal od 9,7 na 11 milijard lir. To povečanje odvisi delno od potrebe, da se izpopolnijo in modernizirajo industrijske naprave, katere je Italija v preteklosti dobavila delno pa od tega, ker se nekatera italijanska podjetja hočejo vključiti v velike nabave, ki so predvidene po jugoslovanskem gospodarskem načrtu z vladno podporo.

SETEV PŠENICE V JAMICE

Pisali smo že o novem načinu pridelovanja pšenice, o setvi pšenice v jamice, katerega je vpeljal pok. Angelo Forneris, prof. Genetičnega Instituta v Sieni. Da ponovimo: s posebnim strojem se poseje oziroma položi po 5-6 zrn v jamice, ki so oddaljene ena od druge 20 cm. Semena se rabi komaj 1/4 toliko kot po dosedanem setvenem načinu. Stebla se bolj razrastejo in doseže se višji pridelek kot z navadno setvijo. Novi način setve danes preizkušajo v Španiji, Franciji, Angliji, Švici, Grčiji, Jugoslaviji, Albaniji, Rusiji, ZDA in Urugvaju in seveda v Italiji, kjer je že mnogih takih posevkov. Sedaj jih obiskujejo strokovnjaki in jih kontrolirajo.

VIRGILU ŠČEKU V SPOMIN

Kako je bilo krivično nasilno postopanje z občinskimi sveti na Goriškem, nam priča sam tržaški Piccolo, ki je o zadevi prinesel naslednjo vest.

»Goriški podprefekt je imel sestanek z vsemi župani svojega obsežnega okrožja; poročali so mu natančno o položaju v posameznih občinah ter predložili spomenice iz: prošnje.«

»Gospod komendant Nicolotti se je v teh pogovorih prepričal, da je finančni, moralni in politični položaj o celotnem goriškem okrožju zadovoljiv in da je kmetstvo prebival-

161. Dr. E. BESEDNJAK

stvo popolnoma mirno in delavno. V tem smislu je poročal svojim predstoječim oblastvom.«

Tudi mi smo vedno trdili, da je naše ljudstvo delavno in miroljubno in da si ne želj drugega, kakor da se mu da prilika mirnega sožitja s sodržavljani italijanske narodnosti — je zapisala Goriška Straža.

»Nas odkrito vesel, da je prišel gospod komendant Nicolotti po osebnem stiku z zastopniki našega ljudstva do onega prepričanja, katero smo mi vedno odločno zagovarjali. Zato se ne bomo spominjali na razne dogodke in določbe preteklih dni, ki so bili naperjeni ravno proti temu miroljubnemu našemu ljudstvu.

Danes, ko smo veseli, ker smo slišali iz ust odličnega zastopnika vlade tako priznane besede za naše ljudstvo, se poraja v naših

prsih novo upanje in bi najraje za vedno zakopali vse bridke očitke.

Imamo samo vročo prošnjo: Vi ste iz ust najmerodajnejših zastopnikov ljudstva spoznali njegovo bistvo. Povejte to vsem merodajnim krogom in poučite jih, da so bile njihove sodbe o nas mnogokrat neopravičene in krivične.

V nas ni nič protidržavnega duha. Če smo včasih z ostrimi besedami obsojali razne dogodke in ukrepe, smo storili to v zavesti, da imamo kot polnopravni državljani v svobodoljubni državi, kot je Italija, pravico do prostega izražanja svojih želj in misli.

Zavedamo se, da smo državljani velike države. Kakor hitro smo to postali, smo jasno in odkrito izjavili, da prevzemamo vsa dolžnosti in pravice, ki iz tega izhajajo. Nismo nikakih zahrbtnih ciljev in namenov, temveč si hočemo ohraniti samo svojo samobitnost in doseči mirno sožitje s sodržavljani Italijani.«

UČITELJSTVO NA GORIŠKEM

Goriška Straža je priobčila vest, da je okrajni šolski nadzornik Karel Rubbia poslal svojim podrejenim učiteljem in učiteljicam vabilo, naj se vpišejo v fašistovski učiteljski sindikat, ter jim dal čas, da se do 10. septembra o tem izjavijo.

»Vest je vzbudila v goriški javnosti veliko pozornost in močno razburila prizadete kroge,« je zapisal omenjeni list. »Ker ne maramo delati nikomur krivice, smo se odločili, da objavimo vabilo v celotnem in dobesednem prevodu. Dokument se glasi:

»Gospodje tovariši!

Čast mi je naznaniti, da mi je bilo začasno poverjeno mesto tajnika Učiteljskega sindikata vzhodne Furlanije.

Zdi se mi odveč, da bi predočil gospodom tovarišem pomen, ki ga ima za nas učitelje ta sindikat, in pa dolžnost, da se priključi sindikatu sleherni lojalni učitelj, kateremu je pri srcu veličina domovine in šole ter moralni in gospodarski interes njegovega stanu.

Zaupam, da bodo gospodje tovariši hoteli priznati potrebo sodelovanja, in upam, da najdem v njih trdno oporo.

Vljudno Vas prosim, da bi mi hoteli doposlati do 10. septembra priloženo pristopnico, čeprav bi bil odgovor odklonilen.

Pristop k Narodnemu učiteljskemu sindikatu ne obvezuje k vpisu v Narodno fašistovsko stranko.

Vpisnina znaša 10 lir letno.

S tovariškimi pozdravi C. Rubbia.«

»Opravka imamo s Rubbio, to je s predstojnikom, ki ima v rokah usodo učiteljev, in že to dejstvo samo na sebi je neverjeten moralni pritisk na svobodno prepričanje učiteljstva.

Koliko trdnih in pogumnih mož boš našel, ki bi si upali odbiti vabilo predstojnika? Ali se bodo hoteli učitelji z veliko družino izpostaviti taki nevarnosti? Kakor povsod se bodo našli tudi pri nas ljudje, ki se bodo proti svojemu prepričanju vpisali in naredili neznačajno dejanje le zato, da se izkažejo »lojalne«, kakor govori vabilo.

Kar mi zahtevamo, je svoboda organizacije, svoboda vesti in prepričanja, ki pristoja slehernemu človeku že po njegovem človeškem dostojanstvu, torej tudi slovenskemu učitelju.« (Dalje)

Končno pa je naletel v kadilnem salonu na gospoda plemenite drže, ki je pritegnil njegovo pozornost. Bil je občečen preprosto, pa dostojanstveno; kadil je cigaro in braj »Fornightly Review«. Njegov obraz je bil nenavaden zlasti po tem, da na njem ni bilo sledu o kakih skrbah in trudu, in v njegovem obnašanju je bilo nekaj takega, kar je vzbujalo zaupanje, hkrati pa spoštovanje. Čimbolj ga je mr. Rolles opazoval, tembolj je bil prepričan, da je našel človeka, kakršnega si je želel in ki mu bo lahko dal kak koristen nasvet.

»Oprostite, gospod, če vas motim,« je začel, »toda po vašem videzu sodim, da ste mož, ki zelo dobro pozna svet.«

»Zares imam nekaj pravice do takega plemenitega slovesa,« je odgovoril gospod, odložil revijo in se napol presenečen, napol udobrovoljen ozrl v mr. Rollesa.

»Jaz sem osamljen človek, človek študija, in imam vedno opraviti le s črnilom in papirjem,« je nadaljeval mr. Rolles. »Pred kratkim pa se mi je nekaj pripetilo, kar mi je v vsej očitnosti razodelo to moje čudaštvo. In zdaj bi rad dober nasvet za svoje življenje. A pod življenjem si seveda nikakor ne predstavljam Thackerayevih romanov, temveč zločine in mračna dejanja družbe ter norme, kako naj se človek znajde sredi čudnih in izrednih dogodkov. Jaz sem potrpežljiv bravec, dragi gospod, zato mi povejte, če se je mogoče naučiti vsega tega, kar bi rad zvedel, iz knjig?«

»Spravljate me nekoliko v zadrego,« je odgovoril gospod. »Priznam, da ne verjamem bogve kaj v koristnost knjig, razen tistih, katere berem na vlakcu. Vendar pa ne zanikam, da je mnogo dobrih razprav o zvezdoslovju, o proučevanju zračnih plasti, o poljedelstvu in o umetnosti izdelovanja cvetic iz papirja. Toda o pravem pristnem življenju ne boste našli, mislim, nič dobrega... Toda, čakajte... Ste brali Gaboriauja?«

Mr. Rolles je priznal, da še nikoli ni slišal tega imena.

»To je pisatelj, ki bi vam mogel biti v vašem primeru v korist... Zelo rad ga bere knez Bismarek, torej se boste znašli, če ga boste brali, vsaj v dobri družbi.«

■ 18 ■

MAHARADŽOV DIAMANT

R. L. STEVENSON

Zgodba o mladem duhovniku

»Neskončno sem vam hvaležen.«

»Zakaj pa?«

»Zaradi novosti vprašanja, ki ste mi ga zastavili,« je odvrnil gospod in z vljudno kretnjo, kot v slovo, se je spet poglabil v »Fortnightly Review.«

Na poti proti domu si je mr. Rolles kupil knjigo o dragih kamnih in Gaboriaujeve novele. Te je željno bral do ranega jutra, a čeprav so mu navdihovale nove misli, ni našel v njih niti najmanjšega nasveta o tem, kaj naj stori s svojim ukradenim diamantom. Razen tega ga je jezilo, da mora brati med vrsticami in iskati namige razpršene v sto fantastičnih zgodbah, namesto da bi bili pametno zbrani in obširno razloženi kakor v kakem priročniku. Vendarle pa ni mogel zadušiti v sebi občudovanja do Lecoqovega lika in njegove spretnosti.

»Bil je vendarle velik mož!« je razmišljal. »Kako je poznal svet! Nič ni bilo takega, česar bi se ta vrag ne bil znal lotiti in tudi izvesti, kljub najhujšim težavam. Pri vseh svetnikih!« je naenkrat vzkliknil. »Ali ni v tem nauk, ki ga iščem? Ali se ne bi mogel naučiti tudi jaz, da sam razrežem diamant, kakor je napravil Lecoq?«

(dalje)

ŠPORTNI PREGLED

Najboljši v smučanju

Čeprav je smučarskih tekem že davno konec, so šele te dni objavili vrednostne lestvice letošnje sezone.

V smuku sta letos gospodavala Avstrijec Karl Schranz in Nemec Ludwig Leitner; prvi je zmagal na Kandaharju in v Sun Valleyu, drugi pa v Hahnenkammnu, Megevu in Ortiseiu. Odlikovala sta se tudi Avstrijca Messner in Nenning. Najboljši Francoz je Stamos (5.), najboljši Švicar Favre (8.) in najboljši Italijan Mahlknecht (9.).

Letošnja lestvica: 1. SCHRANZ (Av.), 2. LEITNER (Nem.), 3. MESSNER (Av.), 4. Nenning (Av.) in 5. Stamos (Fr.).

Lani je bil prvi Egon Zimmermann, drugi Bartels, tretji pa Schranz.

V slalomu je letos brez dvoma bil najbolj Francoz Killy, ki je zmagal v Hahnenkammnu, Megevu in Vailu, ter bil drugi v Wengenu in S. Antonu. Letošnje presenečenje predstavlja Avstrijec Hugo Nindl, veliko upanje za leto 1966. Na ostalih mestih najdemo samo Francoze: Perillat, Arpin in Melquiod. Avstrijec Schranz je šele šesti, Nenning osmi in Letitnem dvanajsti.

Letošnja lestvica: 1. KILLY (Fr.), 2. NINDL (Av.), 3. PERILLAT (Fr.), 4. Arpin (Fr.) in 5. Melquiod (Fr.).

Lani sta se odlikovala, kot znano, Perillat (letos tretji) ter Bonlieu (šele sedmi letos). Lani je bil Killy šesti.

Tudi v veleslalomu je letos bil najbolj uspešen Francoz Killy. Takoj za njim sta Švicarja Favre in Bruggmann ter sorojak Lacroix. Schranz je šele deseti, Leitner pa deveti.

Letošnja lestvica: 1. Killy (Fr.), 2. FAVRE (Šv.), 3. LACROIX (Fr.), 4. Bruggmann (Šv.) in 5. Perillat (Fr.).

Lani je bil prvi Egon Zimmerman, drugi Bonlieu in tretji pa Favre. Schranz je bil četrti in Killy peti.

Letošnja skupna vrednostna lestvica je naslednja: 1. KILLY (Fr.) 8 točk, 2. SCHRANZ (Av.) 17 točk, 3. NENNING (Av.) 20 točk, 4. LEITNER (Nem.) 21 točk, 5. PERILLAT (Fr.) 23 točk, 6. FAVRE (Šv.) 25 točk, 7. MESSNER (Av.), BONLIEU (Fr.) in LACROIX (Fr.) vsi 28 točk, ter 10. ARPIN (Fr.) in BRUGGMANN (Šv.) 29 točk.

Torej med prvimi enajstimi je kar pet Francozov, ki so zasedli poleg prvega mesta še 5., 7., 8. in 10. mesto. Avstrijec je tri (2., 3. in 7.). Najboljši Nemec je Leitner (četrti), najboljši Švicar pa Favre (šesti).

Lanska lestvica je naslednja: 1. Schranz (Av.) 16, 2. Killy (Fr.) in Egon Zimmermann (Av.), 4. Bonlieu (Fr.) in 5. Perillat (Fr.).

Ce primerjamo lansko lestvico z letošnjo, ugotovimo, da je Killy sigurno prvi, medtem ko je bil lani drugi. Schranz, lanski »prvak«, pa je letos drugi. Napredovali so Nenning (lani 15.), Leitner (lani 8.), Messner (lani ni bil med prvimi 15.) ter Lacroix (lani 12.); nazadovali so Egon Zimmermann, Bonlieu (lani 4.) in Stiegler (lani šesti, a letos se ni uvrstil med prvih petnajst). Enakovredna sta Perillat in Favre.

Avstrija si je osvojila tudi pri ženskah prvo mesto v smuku. Najboljša je bila Christl Haas pred sorojakinjo Traudl Hecherjevo. Na tretjem mestu najdemo lepo Francozino Marielle Goitschel, ki je brez dvoma letošnja najboljša tekmovalka sploh.

Letošnja lestvica: 1. HAAS (Av.), 2. HECHER (Av.), 3. M. GOITSCHÉL (Fr.), 4. Famosé (Fr.) in 5. Obrecht (Švica).

Tudi lani je prvo mesto osvojila Haasova, drugo mesto pa zasedla Hecherjeva, Goitschelova se ni uvrstila med prvo desetorico.

Po začetnem porazu je Marielle Goitschel gospodarila v celi sezoni v slalomu. Biebl je v drugem delu tekem nekoliko popustila. Dobro sta se držali tako Hecherjeva kot Famosova. Haasove pa ni med prvi desetorico.

Letošnja lestvica: 1. M. GOITSCHÉL (Fr.), 2. BIEBL (Nem.), 3. HECHER (Av.), 4. Famosé (Fr.) in 5. Demetz (It.).

Lani je Marielle bila prva pred sestro Christine, Hecherjeva je bila četrta, Bieblova pa šesta.

V veleslalomu je bila Marielle Goitschel še boljše, seveda po začetnih porazih. Druga je Švicarka Obrecht, tretja pa Hecherjeva.

Letošnja lestvica: 1. M. GOITSCHÉL (Fr.), 2. OBRECHT (Šv.), 3. HECHER (Av.), 4. Zimmermann (Av.) in 5. Saubert (ZDA).

Kot v slalomu tako v veleslalomu je bila lani prva Goitschelova ter druga Saubertova (letos sedma v slalomu in peta v veleslalomu).

Letošnja skupna vrednostna lestvica je naslednja: 1. M. GOITSCHÉL (Fr.) 5 točk, 2. HECHER (Av.) 8 točk, 3. OBRECHT (Švica) 13, 4. FAMOSE (Fr.) 14, 5. ZIMMERMANN (Av.) 17, 6. BIEBL (Nem.) in DEMETZ (It.) 20, 8. SAUBERT (ZDA) 25, 9. HAAS (Av.) 26, 10. BOCHATAY (Fr.) 32.

OLIMPIJA V PRVI LIGI!

V zahodni skupini 2. jugoslovanske nogometne lige je v nedeljo ljubljanska »Olimpija« premagala »Boraca« z visokim rezultatom 5:1 in si tako zagotovila vstop v prvo ligo.

»GIRO D'ITALIA«

V nedeljo se je končala tradicionalna kolesarska tekma »Giro d'Italia«. To je bila že 48. kolesarska »krožna dirka po Italiji«. V zadnji, 22. etapi, na progi od Brescice do Firence (295 km) je zmagal René Bingerli. Končni zmagovalček dirke pa je Vittorio Adorni, ki je v 22 dneh prevozil 4.151 km in 400 m dolgo progo v 121 urah 8 minutah in 18 sekundah, s povprečno hitrostjo 34 km 270 m na uro.

Drugi je Ziloli z zaostankom 11'26", tretji Giondi za zaostankom 12'57", četrta Mugnaini 14'30", peti Ba'manion 15'9". Sledijo do 10. mesta: Taccone, Bitossi, Poggiali, Massignan in De Rosso.

Zelo naporno tekmovanje je do konca vzdržalo 81 dirkalcev.

Minibasket - košarka za male

V teh dneh praznujejo najmlajši italijanski športniki majhno obletnico: točno eno leto je namreč minilo, odkar so v Italiji prvič pokazali novi šport: »minibasket«, malo košarko. Ta šport, ki se je zadnje čase razvil zlasti v Franciji, Angliji in Belgiji, je naletel tudi v Italiji na ugodna tla. Mladim ljubiteljem športa ga je prva predstavila tovarna osvežilnih pijač Coca Cola, in v kratkem so v državi nastala tri središča za širjenje minibasketa.

Ta središča so nastala ob sodelovanju Italijanske košarkarske zveze v Milanu, Bologni in Trstu. V teh treh mestih je nastalo v letu dni v okviru raznih šol, pa tudi zunaj njih, kar 13 skupin, ki so vse leto trenirale in se pripravljale na mestna prvenstva, ki so pravkar v teku. V Trstu goje ta šport 4 skupine, ki zajemajo skoraj 400 dečkov in nad 100 deklic.

Kako pravzaprav izgleda »minibasket«? Dejanjsko je to prava košarka, le da je pomanjšana na take mere, ki odgovarjajo največ 14-letni mladini. To se pravi, da je vpeljana nekoliko manjše igral-

šče in nižji koši, vsa ostala pravila prave košarke pa ostanejo v bistvu nespremenjena. Igra je tako za mladino dostopnejša, ohranila je ves čar prave košarke in je obenem odlična priprava za vstop v pravo košarkarsko igro.

Da bi bilo vse v duhu deškega in dekliškega sveta, nosijo posamezne ekipe, ki goje minibasket, imena iz pravljice otroškega sveta. Največ imen je povzetih iz znanih Walt Disneyevih risank, kar daje temu malemu športu za male še poseben čar.

Ce sodimo po priljubljenosti tega športa v treh mestih, kjer so ga doslej vpeljali, lahko z gotovostjo računamo, da se bo v prihodnjih letih bliskovito razširil tudi po drugih krajih. Sedanjih tisoč mladih košarkarjev v Trstu, Milanu in Bologni bo dobilo na tisoče posnemalcev po vsej državi, italijanska košarka pa rezervar novih sil, iz katerih bo lahko stalno črpala nove talente za ta po vsem svetu popularni in priljubljeni šport. Ne bilo pa bi napačno, če bi ta vzgled čimprej posnemali tudi drugod, n. pr. v Sloveniji, kjer je košarka posebno priljubljena.

B. P.

INTER PRVAK

V nedeljo zvečer so pristaši Interja tudi v Trstu proslavili zmago svojega najljubšega nogometnega moštva, ki si je osvojilo prvenstvo A lige za leto 1965, s hrupom in vihtenjem njegovih barv. Po mestu je vozila kolona avtomobilov, ki je na tak hrupen način, s sirenami, s pločevino in glasilkami izražala svoje navdušenje nad Interjevo zmago.

Zadnje, odločilno točko si je pridobil Inter z neodločenim izidom v tekmi proti »Torinu«. Pa tudi v primeru, če bi bil Inter to tekmo izgubil, bi vseeno ne bil izgubil prvega mesta na lestvici, ker je njegov tekmeec Milan doživel poraz v Cagliariju.

Inter si je zdaj devetič osvojil naslov državnega prvaka. Prvič mu je to uspelo pred »davnim« časom, to je pred 55 leti, drugič deset let pozneje, leta 1920. Ko so uvedli enotno prvo ligo, je postal Inter še sedemkrat državni prvak in sicer v letih 1930, 1938, 1940, 1953, 1954, 1963 in letos.

Tako se je končalo letošnje italijansko nogometno prvenstvo. Značilen zanj je bil proti koncu dramatičen boj med Interjem in Milanom. Iz prve lige pa so izpadli Mantova, Messina in Genoa. Končna lestvica je tale:

Inter 54 točk, Milan 51, Torino 44, Juventus in Fiorentina 41, Bologna in Cagliari 34, Catania 32, Foggia in Roma 31, Varese, Atalanta in Lanerossi Vicenza 30, Sampdoria in Lazio 29, Genoa 28, Messina 22 in Mantova 21.

EVROPSKO PRVENSTVO V KOŠARKI

Jugoslovanska košarkarska reprezentanca je v sredo zvečer premagala na evropskem prvenstvu v Moskvi italijansko z 82:81. Zdej bo igrala s sovjetskimi moštvi za prvo mesto, Italijani pa s Poljaki za tretje.

Slovenec Križnar je postal na tekmovanju jadranskih letalcev v Angliji svetovni prvak in prostem jadraniu na daljavo.

Predvsem duh, ne črka

(Nadaljevanje s 6. strani)

stva — to žetev še najbolj zaslužila. A da je moglo to komu opustiti zavest? Menda ne povratnikom iz taborišč, tako samozavestno imunim za mite?

14. Reševanje odpadnikov: sveta ideja! Le da Boris Pahor očitno precenjuje vpliv neke kulturne revije. Tukaj smo kar globoko v mitu. Ne morem si namreč predstavljati, kako naj bi se kulturna revija (pesmi, kritike, eseji) znašla v rokah kandidatov za reševanje k slovenski narodni zavesti. Saj bi bila še slovnica preveč.

15. »Utopistična revijalna simbioza, kakršno si zamišlja Alojz Rebula od Tokov sem«: potem ko sem zapisal, da smatram takšno revijo danes za kvadriranje kroga? Boris Pahor si tukaj sproščeno jemlje nekaj izpod pazduhe. Vsekakor: tisto sem si zamišljal nekoč, pri Tokovih. Po bogati lekciji, ki so mi jo dali, sem si to nehal zamišljati. Sicer si je isto zamišljal takrat Boris Pahor sam: sicer ne bi prišel k Tokovom, in to brez kakega posebnega prigovarjanja od moje strani.

16. Boris Pahor je končal s šalo: namreč v zvezi z »zaledjem«. Potem ko je priznal svojega in identificiral mojega nekje, sem se ozrl naokrog, če bi uzrl srečno točko, kjer se vertikala in horizontala sečeta nad mojim pokojem. Praznina, čista kot sam nič. Bi on definiral tisto sečišče?

Alojz Rebula

PEVSKI KONCERT

Včeraj zvečer je gostoval v dvorani Katoliškega doma v Gorici otroški pevski zbor »Chorbuben« iz Monakovega. Primerjali bi ga lahko z nekdanjo »sikstinsko kapelo« v Rimu.

Zbor je zaslovel s svojimi preciznimi nastopi po vsem svetu. V zboru pojejo dečki od 13. in največ do 20. leta. Bavi se pretežno s cerkvenim glasbo. Včeraj je zapel tudi nekaj nemških ljudskih skladb.

Kulturno častno nagrado mesta München za leto 1965 so podelili Karlu Orffu, ki bo 10. julija dopolnil 70. leto starosti. Nagrada je znašala 15 tisoč mark.

Louis Armstrong je dal s svojo koncertno turnejo po Vzhodni Evropi pobudo, da bodo tudi na Balkanu bolj gojili jazz glasbo. Celu na glasbenih visokih šolah v Romuniji mislijo ustanoviti stolice za jazz.

ZA
NAŠE
NAJMLAJŠE

60

B
A
R
E
E

Po povesti
O. Curwooda
riše
Miki Muster

361. Enajst nabojev je imel v samokresu. Vse je izstrelil, potem se je začel umikati nazaj k ognju. Se vedno je razburjeno vpil. Ob ognju je obstal in začel napeto prisluškovati. Ni več videl svetlečih se oči, ni več slišal premikajočih se teles. Njegov nepričakovani, divji napad je prepodil volčje tolpo. Toda kje je ostal Baree?

362. Ko bi vedel, kako je psu ime, bi ga poklical. Tako pa ni mogel drugega kot čakati, čakati na prijatelja, ki ga je mogoče čudež rešil volčjih zob. Pridržal je dih in napel oči. Senca se je vlekla iz gozda proti ognju. Bil je Baree. Carvel mu je stekel naproti, ga objel, dvignil v naročje in ga hitro nesel proti ognju.

363. Vprašujoč izraz še dolgo ni izginil iz Carvelovih oči. Nabil je puško in samokres, visoko naložil ogenj in iz svojega nahrbtnika vzel platnene trakove. Prevezal je tri, štiri najgloblje rane na Barejevih nogah. Več kot desetkrat ga je začudeno vprašal: »Kaj neki te je gnalo v boj? Zakaj sovražiš volkove?« In vso noč je stražil ob ognju.

364. Borba z volkovi je združila Jima in Bareeja v iskrenem prijateljstvu. Med potovanjem na sever je Jim negoval Bareeja kot bo'nega otroka. Potovala sta počasi in Jim je imel obilo časa, da je spoznaval prijatelja. Čudno se mu je zdelo, da se Baree vedno obrača proti jugu in nežno, hrepeneče cvili. Le kaj ga vleče nazaj?

365. Carvel je hotel še pred pomladjo prepotovati dobrih osem sto milj proti severozahodu, toda na poti so ga močno ovirali hudi snežni viharji. Bal se je že, da je s psom začel in da ne bo več našel poti iz zasneženih gozdov, ko je nekega dne odkril v samotnem gozdu kočjo. Njen lastnik je bil mrtev, Carvel ga je pokopal in se naselil v kočji.

366. Vse je kazalo, da v kočji ni prebival nihče drug, kot pokojni lastnik. Štarnbe so bile polne, še več, pokojni lovec je zbral veliko dragocenih krzen, preden je podlegel pljučnici. Kože so bile vredne gotovo tisoč dolarjev. V lovčeve pasti pa je sedaj začel loviti Carvel. Saj drugega lastnika zemljišča ni bilo.